До реального змісту культурної «норми»

[Оксана Голікова, старший викладач, заступник завідувача кафедри з виховної роботи]
#17 от 31.08.2006

Про мову, театр і елітарність

Кафедрі ділової іноземної мови виповнилося вже 6 років. За цей час відбулися 2 випуски бакалаврів – 2005 та 2006 р. р., а у наступному році ми плануємо підготувати випускників-спеціалістів. Спеціальність «Переклад» була ліцензована відповідно до рішення Державної акредитаційної комісії (11 липня 2000 р.). Обсяг прийому студентів складає 25 студентів. А 19 квітня 2006 р. ми отримали ліцензію на підготовку спеціалістів.

Загальновідомим є той факт, що мова і спосіб мислення тісно пов'язані. Це стосується і окремого індивіда, і цілої нації. І якщо культура народу відображується у мові, якщо будь-які культурно-історичні зміни обов'язково впливають і на розвиток мови, то можливим є і зворотній процес. Мається на увазі, що впливати на культуру нації та індивіда опосередковано – через мову – є цілковито реальним. Адже симбіоз «мова-культура» вбачається цілісним живим організмом.

Щодо загального та індивідуального рівнів культури української молоді, зокрема, із болем у душі слід визнати, що нація є хворою. Більш того, хвороба просувається дедалі швидше, а показники здоров'я штучно спрощуються, знижуються. Нормою визнається тепер те, що ще десять років тому викликало жах, вимагало термінового втручання в ситуацію. «Нормально» зараз визнавати музичною елітою представників попси (зовсім низького ґатунку чи відносно якісної – але ж попси!), не маючи і гадки навіть про існування творів Вагнера, Чайковського… «Нормально» не знати напам'ять жодного рядочка із світової поетичної скарбниці, але із запалом цитувати рекламні слогани, смакувати солоненькі вирази або мат… Кінець-кінцем, «нормально» для студента вищої школи не вміти грамотно висловити свою думку рідною мовою, не кажучи вже про іноземну. А між тим, ми живемо у Європі…

Я викладаю англійську мову на кафедрі ділової іноземної мови та перекладу (зав. кафедри доцент А.А. Бадан) і є відповідальною за виховну роботу. Зрозуміло, все, про що йшлося вище, болить мені як викладачеві, як філологу, не дає спокою як людині, як матері. Бо студентство завжди було елітою суспільства, прошарком, який наче повітряна подушка, добре накачана свіжим повітрям кращих ідей, найпрогресивніших тенденцій, підіймав рейтинг всієї нації, формував смак, підвищував планку загальнолюдського розвитку. На мій погляд, основною метою вищої освіти повинно бути повернення до елітарності. Звичайно, не в тому сенсі, що університетська освіта стане закритою темою для широкого загалу, а з точки зору вишуканості смаку (художнього, політичного – будь-якого!), з точки зору повернення поняттю «норма» його реального змісту.

Ця мета була прийнята нашою кафедрою як рушійна сила з самого початку її існування. Вона надихнула викладацький колектив на створення унікального англомовного театру мініатюр. Протягом 5 років пройшло 10 театральних сезонів (останній виступ відбувся в середині лютого цього року), і тепер ми підводимо деякі підсумки. Радіючи вдалим

акторським знахідкам і блискучим постановкам (варто згадати рок-оперу «Білосніжка» чи уривок з «Привиду опери»), повертаємося думками до оригінальної концепції театру англійських мініатюр, власне до мети, яку ми перед собою ставили.

Звичайно, сам факт існування студентського театру, де панує атмосфера творчості, пошуку, невпинного духовного руху, вказує на те, що підстави для оптимізму є. Наступним кроком має бути збереження цієї атмосфери і виведення творчого пошуку на новий, більш високий рівень, який наблизить нас до кращих зразків класики. Не можна не радіти з того факту, що театр заповнює хоча б частину студентського дозвілля. Адже це – специфічна ситуація спілкування, яка відшліфовує саме ті особистісні якості, що піднімають індивіда на щабель вище з кожним новим кроком, зробленим назустріч театральному мистецтву. Дякуючи Богові, наші студенти охоче йдуть на контакт, більш того, наш театр англійських мініатюр став осередком співпраці студентів різних вузів (Академії культури, ХНУ ім. В.Н. Каразіна) і навіть абітурієнтів. Значить, є потенціал!

Наші найактивніші учасники, вже бакалаври першого випуску, такі, як Юлія Заховаєва, Галина Єфремова, Сергій Бондаренко та інші, стали гармонійно розвинутими особистостями, не в останню чергу, завдяки театрові. Зараз вони вчаться в магістратурі на кафедрі АСУ – уявляєте, якими високоосвіченими й культурними спеціалістами вони стануть!

Треба підтримувати студентську ініціативу, допомагати кожному з юнаків та дівчат на шляху самовираження, спрямовувати траєкторію творчого польоту тільки наверх, до зірок, до безмежного обрію, звідки посміхається Шекспір… Це завдання для наставників – цілісних, сформованих особистостей, здатних боротися за кожного студента. Сподіваюся, ми такими і є. Адже розвиток мовної компетенції щодо англійської чи німецької не є першочерговою метою, як було сказано вище. Мова класичних творів здатна стимулювати розвиток індивіда, незалежно від початкового рівня володіння іноземною мовою. Наш театр за своєю ідеєю – масовий! І колись настане день, коли у великому залі Палацу студентів не буде жодного вільного місця, а виступи за кількістю і якістю зможуть претендувати на цілий театральний фестиваль.

Не віриться? А ви повірте, – і справдиться!

Оксана Голікова, старший викладач, заступник завідувача кафедри з виховної роботи